Lausunto eduskunnan työelämä- ja tasa-arvovaliokunnalle hallituksen esityksestä työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain ja valmiuslain muuttamisesta HE 120/2024 vp.

Yhdenvertaisuusvaltuutettu kiittää työelämä- ja tasa-arvovaliokuntaa lausuntopyynnöstä. Lausuntonaan yhdenvertaisuusvaltuutettu toteaa kunnioittavasti seuraavaa.

Esitetty palkkatukiuudistus oletettavasti rajaa heikossa työmarkkina-asemassa olevien henkilöiden työllistymismahdollisuuksia kuntien ja kuntayhtymien palvelukseen. Kun laki työvoimapalveluiden järjestämisestä säädettiin, sen esitöissä todettiin mm. että "palkkatukea voidaan myöntää ammatillisen osaamisen parantamiseen, jonka kohderyhmään kuuluvat muun muassa maahanmuuttajat, joilla on kotoutumisen edistämisestä annetun lain mukaan oikeus kotoutumissuunnitelmaan” (HE 175/2022).

Vaikka nyt lausunnolla olevassa esityksessä on pyritty selvittämään uudistuksen vaikutuksia eri ihmisryhmiin, tarkastelu on tehty suppeasti lähinnä työnvälitystilastojen valossa. Esityksessä suoritetun arvioinnin perusteella voidaan todeta lähinnä, että uudistuksella näyttää olevan sukupuolivaikutuksia, jotka kohdistuvat useammin naisiin kuin miehiin. Sen sijaan esimerkiksi jaottelu suomalaisiin ja ulkomaalaisiin ei onnistu tuottamaan olennaista arviointitietoa siitä, miten palkkatuen käyttö näkyy kansallisten etnisten vähemmistöjen kuten romanien keskuudessa. Esimerkiksi maahanmuuttajataustaiset henkilöt, joilla on Suomen kansalaisuus, eivät erotu tilastoista, vaan heidät luokitellaan esityksessä valtaväestön edustajiin.

Työnvälitystilastoista olisi kuitenkin valtuutetun tietojen mukaan saatavilla tietoa henkilöiden virallisesta äidinkielestä, minkä perusteella olisi voitu arvioida uudistuksen mahdollisia vaikutuksia tarkemmin eri vähemmistöryhmiin. Lisäksi sukupuolen ja maahanmuuttajataustan yhdistäminen olisi saattanut tuottaa arvioinnin kannalta sellaista olennaista tietoa, mitä ei ole havaittavissa näitä tietoja erikseen tarkkailemalla esimerkiksi maahanmuuttajanaisten osalta.

Yhdenvertaisuusvaltuutettu PL 24 Puhelin: 0295 666 800
www.yhdenvertaisuusvaltuutettu.fi 00023 Valtioneuvosto Sähköposti: yvv@oikeus.fi

Johtava erityisasiantuntija, yhdenvertaisuusvaltuutetun sijainen	Robin Harms
Erityisasiantuntija	Jussi Aaltonen

Digital PDF Signature / Digitaalinen PDF-allekirjoitus
Jussi Aaltonen
Erityisasiantuntija
Yhdenvertaisuusvaltuutettu
jussi.o.aaltonen@oikeus.fi

Digital PDF Signature / Digitaalinen PDF-allekirjoitus
Robin Harms
Johtava erityisasiantuntija
Yhdenvertaisuusvaltuutettu
robin.harms@oikeus.fi